

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 12. 9. 2012
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **Moderní směry 1. pol. 20. stol.**
Popis využití: test ověřující znalosti žáků; lze využít i pro informatickou výchovu (žáci sami vyhledávají správné odpovědi v odborné literatuře)
Čas: 15 minut

Moderní směry 1. pol. 20. století

1. Vezměte noviny. Vezměte nůžky. Najděte v novinách článek, aby měl délku, jakou počítáte dát své básni. Článek vystříhnete. Potom pečlivě rozstříhejte všechna slova, která tvoří tento článek, a vložte je do pytlíku. Skládejte pak jeden ústřížek za druhým přesně v pořádku, v jakém vyšly z pytlíku. Svědomitě opište. Báseň se vám bude podobat.

Text je úryvkem manifestu jednoho ze směrů a vystihuje podstatu jeho tvorby. Označte směr, kterému manifest nejlépe odpovídá.

- a) expresionismus
- b) dadaismus
- c) realismus

2. Tvrzení, že předmět je zkoumán z různých úhlů, rozkládán na jednotlivé části (obrazy či slova) a z nich se tvoří nová básnická realita, se vztahuje k:

- a) impresionismu
- b) kubismu
- c) surrealismu

3. Skladba musí býti zrušena a podstatná jména buďtež náhodně dle svého vzniku umístěna. (...) Sloveso budiž užíváno jen v infinitivu. (...) Zrušení interpunkce.

Text je úryvkem manifestu jednoho ze směrů a vyjadřuje teorii tzv. osvobozených slov.

O který směr se jedná?

- a) futurismus
- b) expresionismus
- c) kubismus

4. Označte směr, k němuž se vztahují tyto informace: Název vznikl náhodným otevřením slovníku. Směr je spojován se vznikem Kabaretu Voltaire v Curychu roku 1916. Vůdčím představitelem směru se stal rumunský básník Tristan Tzara. Hlavním principem tvorby je princip náhody.

- a) expresionismus
- b) dadaismus
- c) futurismus

5. Která možnost neodpovídá charakteristickým znakům expresionismu?

- a) vyjadřuje pocity člověka, které plynou z jeho strachu, úzkosti, osamělosti
- b) poukazuje na radostné stránky života, podporuje optimismus
- c) ukazuje strádání a zoufalství člověka uprostřed války

6. Označte tvrzení nejlépe vystihující podstatu kaligramu:

- a) obsah básně je vyjádřen grafickou podobou
- b) má formu experimentální povídky
- c) základem je pravidelný verš

7. Pablo Picasso stál u zrodu:

- a) kubismu
- b) expresionismu
- c) dadaismu

8. Báseň Pásmo napsal:

- a) P. Picasso
- b) T. Tzara
- c) G. Apollinaire

9. Označte tvrzení, které neplatí o polytematické básni Pásmo:

- a) využívá principu asociace
- b) důsledně dodržuje logické vazby a rozumovou kontrolu
- c) je volným proudem básníkovy vědomí

10. Slovo *futurus* pochází z latiny a znamená:

- a) budoucí
- b) průmyslový
- c) současný

11. André Breton je hlavním představitelem:

- a) realismu
- b) dadaismu
- c) surrealismu

12. Rakouský lékař Sigmund Freud svým učením o psychoanalýze ovlivnil:

- a) surrealismus
- b) impresionismus
- c) futurismus

13. Surrealismus se zrodil v:

- a) Itálii
- b) Francii
- c) Švýcarsku

Zdroje:

TZARA, Tristan. *Manifest o lásce sladké a hořké* [online]. [cit. 22.8.2012]. Dostupný na WWW:
<<http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/tristan-tzara/manifest-o-lasce-sladke-a-horke.html>>.

MARINETTI, Filippo Tommaso. *Osvobozená slova* [online]. [cit. 7.9.2012]. Dostupný na WWW:
<<http://www.cesky-jazyk.cz/citanka/filippo-tommaso-marinetti/osvobozena-slova.html>>.